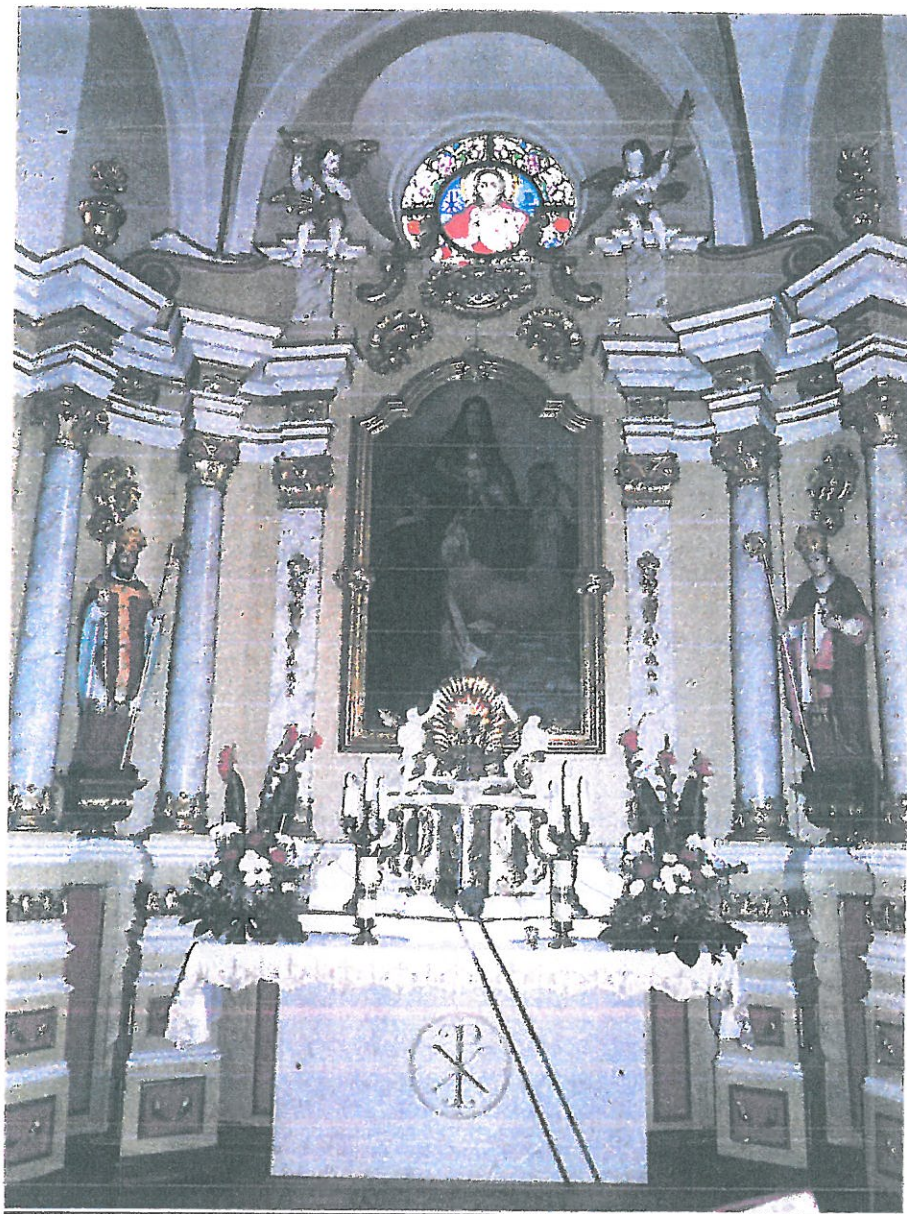

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

OLTARZ GŁÓWNY

KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. MIKOŁAJA BPA, BENICE

Przygotowała:

mgr Ewa Szydłowska Konserwator Dziej Sztuki

62-064 Plewiska, ul. Koperkowa 102

Ewa Szydłowska

Poznań styczeń 2023 rok

DZIEŁO KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACJA CHRONIONE PRAWEM AUTORSKIM

RODZAJ: ołtarz drewniany polichromowany, złożony i srebrzony, z obrazem głównym umieszczonym w polu centralnym ołtarza, z dwiema wazami, aniołkami i bogatym detalem snycerskim

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: kościół parafialny p.w. św. Stanisława Bpa, Benice, 63-700 Krotoszyn, ul. Starogrodzka 4

AUTOR: nieznany

SYGNATURA/INSKRYPCJE: brak

CZAS POWSTANIA: XVIII / XIX w.

TECHNIKA WYKONANIA: drewno polichromowane, złożone, srebrzone, obraz olejny na płótnie, dwie polichromowane figury świętych, dwie polichromowane figury aniołków, dwie polichromowane wazy

WYMIARY:

Ołtarz :

- **mensa** - wys. 1,40m; szer. 1,96m; gł. 0,96m; – 543,2dm²
- **nastawa** – wys.4,07m; szer.5,25m; gł.0,25m; - 2137dm²
- **cokół** – szer.3x0,40m; wys.1.40m; - 168dm² x 2szt.- 386dm²
- **rzeźby świętych** (2szt.) – wys.1,20m; szer.0,58m (obmiar miękki) – 69,6dm² x 2szt.- 139,2dm²
- **rzeźby aniołków** (2szt.) – wys.1,20m; szer.0,58m (obmiar miękki) – 69,6dm² x 2szt.- 139,2dm²
- **Obraz NMPanna z Dzieciątkiem** – wys.185cm; szer. 115cm – 212,75dm²
- **Zwieńczenie** – wys.ok. 1m; szer.1,96m – 196dm²
- **kolumna wraz z kapitelem i bazą:** wys.140cm; szer. (obmiar miękki) 85cm (x4szt.)
- **uszak:**wys.140cm; szer.55cm (x2szt.)
- **wazy (2szt.):** wys.96cm; szer. (obmiar miękki) 156cm (x2)
- **tabernakulum** – wys:120cm; szer: (obmiar miękki) – 180cm

2.0. ZAGADNIENIA HISTORYCZNE

Kościół został wybudowany w 1598 roku dzięki staraniom Anny z Łukowa Rozdrażewskiej. Budowla została konsekrowana ok. 1644 roku przez biskupa sufragana poznańskiego Jana Baykowskiego. W 1908 roku wnętrze świątyni zostało zniszczone przez pożar i na nowo odrestaurowane i wyposażone a w 1912 roku został konsekrowany nowy ołtarz główny. W

okresie II wojny światowej kościół został zamknięty i zamieniony na magazyn. W styczniu 1945 roku świątynia została uszkodzona na skutek działań wojennych, potem odnowiona. Obecna świątynia jest murowana, jednonawowa o prezbiterium zakończonym absydą. Posiada wysoką wieżę wybudowaną w 1598 roku (wikipedia).

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Proponuje się:

1. Odsłonięcie całej powierzchni barokowej polichromii.
2. Przeprowadzenie zabiegów związanych z oczyszczeniem powierzchni malarskich, wraz z ich wzmocnieniem strukturalnym w celu zwiększenia konsolidacji wewnątrzwarstwowej (ołtarz, rzeźby, wazy).
3. Przeprowadzenie prac związanych z uzupełnieniem warstwy zabytkowego podłoża.
4. Wykonanie uzupełnień w partii polichromii obejmującej retusz naśladowczy oraz wykonanie rekonstrukcji, z końcowym zabezpieczeniem powierzchni.
5. Konserwacja i rekonstrukcja powierzchni pokrytych złotem i srebrem.
6. Pełna konserwacja obrazu ołtarzowego.

Wykonane prace mają na celu przywrócenie bądź przybliżyć wygląd ołtarza z XVIII wieku.

PROPONOWANY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Wykonanie badań konserwatorskich polegających na:

- wykonanie badań stratygraficznych
- wykonanie prób rozpuszczalnikowych mających na celu usunięcie, starych, wtórnych powłok, przy zastosowaniu metody mechanicznej i chemicznej - tamponami nasączonymi substancją powierzchniowo czynną z zachowaniem szczególnych środków ostrożności ze względu na możliwość wykruszania się w niektórych miejscach spękaną warstwę zaprawy (środki użyte do wykonania prób np. alkohol metylowy, aceton, Skansol, pasta Grintone, Deck 2000
- przetestowanie różnych środków konserwatorskich wzmacniających strukturę zewnętrzną i wewnętrzną warstwy zabytkowej: proponuje się wykonanie prób z: PAW, POW, Paraloid B72, Pleksisol, Pleksigum, Lascaux P550 4OTB, Acryl Clayber, Primal AC 33, w roztworach o różnej procentowości.
- analiza wniosków, dobór środków i ustalenie właściwego toku postępowania konserwatorskiego

- wykonanie dokumentacji fotograficznej

2. Wstępne, powierzchowne oczyszczenie polichromii z warstwy kurzu i brudu.

- metoda mechaniczna, przy użyciu ręcznych środków zmiatających, możliwość wykorzystania odkurzacza
- Całkowite usunięcie wszystkich wtórnych warstw technologicznych (warstw starych, wtórnych gruntów, warstw malarskich) z wykorzystaniem metody opracowanej na podstawie wykonanych prób
- dokładne doczyszczenie warstwy polichromii, usunięcie ewentualnych przemalowań i retuszy, pozostałości po poprzednich warstwach (metoda wybrana na drodze wykonanych prób).

3. Wykonanie zabiegu polegającego na konsolidacji warstw (wzmocnienia strukturalnego warstw technologicznych) z zastosowaniem środka wybranego w wyniku wykonanych prób, wprowadzanego metodą iniekcji, lub działania zewnętrznego – powierzchniowego

4. Opracowanie powierzchni ubytków przygotowujące pod ich uzupełnienie

- kitowanie kitem na bazie kredy bolońskiej, kleju zwierzęcego z dodatkiem oleju lnianego lub kitu na bazie PAW (wiedeński)
- właściwe opracowanie powierzchni kitów pod kątem rysunku powierzchni oryginalnej

5. Uzupełnienie ubytków w partii malarskiej — wykonanie punktowania metodą dobraną do charakteru malowidła, z zastosowaniem technologii analogicznej z technologią oryginału z zastosowaniem pigmentów mineralnych

- wykonanie opracowania powierzchni z wykorzystaniem retuszu naśladowczego
- wykonanie rekonstrukcji

6. Wykonanie pełnej konserwacji obrazu ołtarzowego wraz z podłożem: jeśli okaże się być podłożem drewnianym to:

- wzmocnienie konstrukcyjne deski, dezynsekcja, impregnacja, uzupełnienie ubytków z jednoczesnym ich opracowaniem
- lub kiedy obraz rozpięty jest na krosnach malarskich to: dublowanie obrazu na nowe podłoże płócienne. Nowe płótno zostanie pozbawione apretury fabrycznej poprzez zdekatyzowanie, rozpięte na krosnach pomocniczych a następnie zaimpregnowane
- oczyszczenie lica, zdjęcie miejscowych przemalowań i retuszy, usunięcie łatek, oczyszczenie odwrocia, wykonanie zabiegu prostowania obrazu, kitowanie z jednoczesnym opracowaniem powierzchni, punktowanie, retusz naśladowczy, końcowe zabezpieczenie powierzchni, montaż.

7. Wykonanie rekonstrukcji złocien lub srebrzen z użyciem płatków złota i srebra zgodnie z techniką oryginału.

8. Przed przystąpieniem do rekonstrukcji kolorystycznej proponuje się wykonanie prób retuszy:

a) suchymi pigmentami z dodatkiem Primału AC 33

b) suchymi pigmentami firmy Talens z dodatkiem 5% roztworu Paraloidu B-72 w toluenie

c) farby żywiczne

- z dodatkiem niewielkiej ilości talku w celu uzyskania odpowiedniej matowej powierzchni dobranej kolorystycznie do pierwotnej polichromii.

- Zgodnie z założeniem rekonstrukcja będzie wykonana tylko w koniecznym i minimalnym zakresie, aby nie dopuścić do jakichkolwiek zmian kompozycyjnych i kolorystycznych. Retusz naśladowczy będzie wykonany jedynie w obrębie ubytków warstwy malarskiej, a rekonstrukcja polichromii w obrębie większych ubytków.

9. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej.

mgr Ewa Szydłowska, Konserwator Dziej Sztuki
62-064 Plewiska, Ul. Koperkowa 102

Poznań styczeń 2023 rok

KONSERWACJA ZABYTKÓW

Ewa Szydłowska

ul. Koperkowa 102

62-064 Plewiska

NIP 9720346291 REGON 302692000

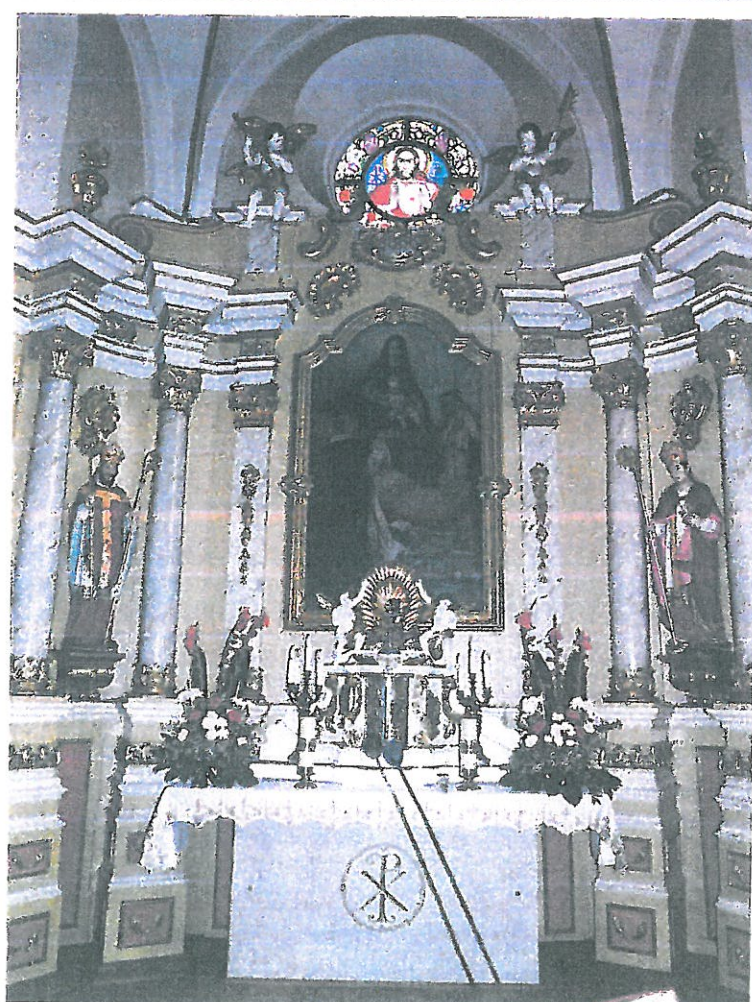
Ewa Szydłowska

Załącznik do pozwolenia postanowienia pisma

nr. 6/2023/B

z dnia 06.03.2023 r.

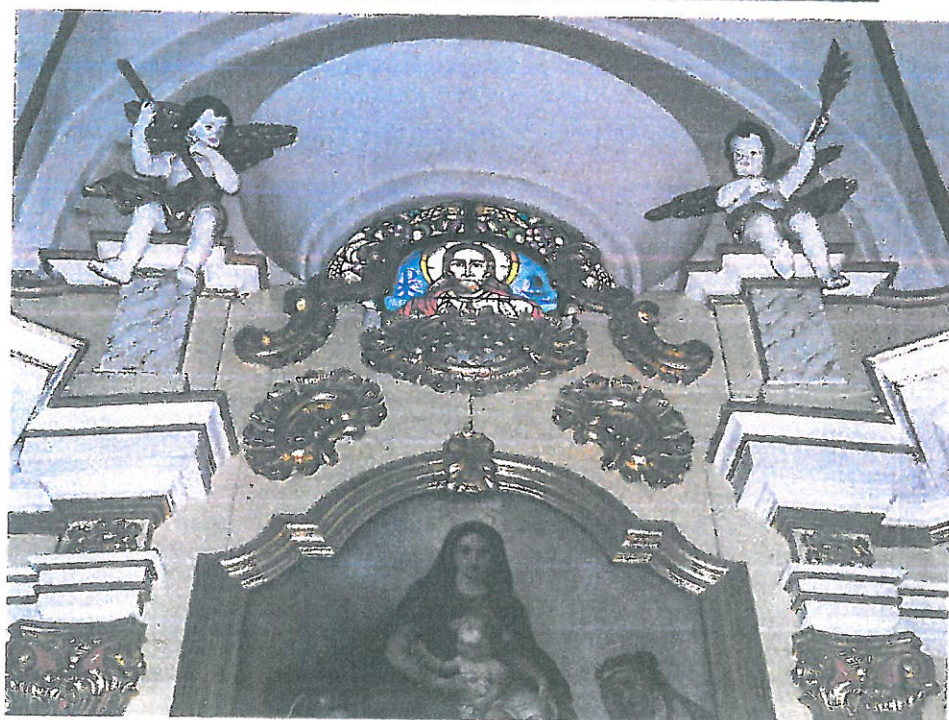
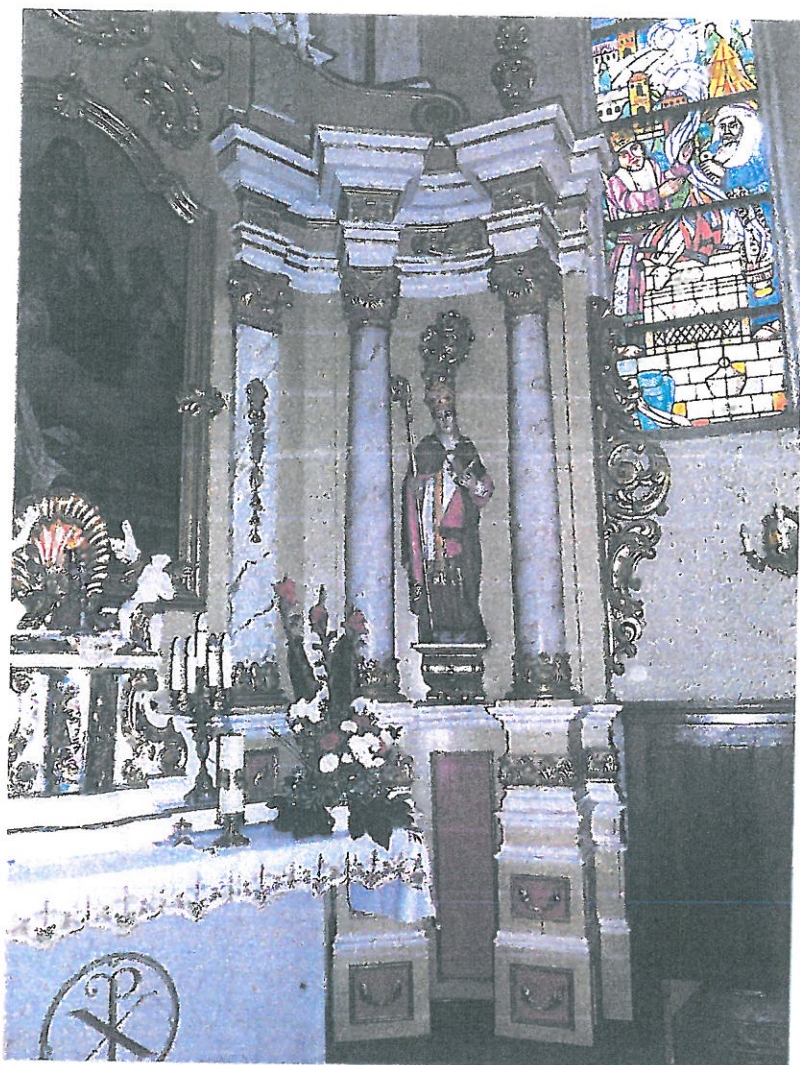
[Signature]
Konservator Zabytków
w Poznaniu
Kierownik Delegatury w Kaliszu
Beata Maria Matusiak

½. Stan zachowania – obiekt przed konserwacją.

3/4. Stan zachowania – obiekt przed konserwacją.

5/6. Stan zachowania – obiekt przed konserwacją.